

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 4. septembar 2017. godine
Br. ref.:RK 1121/17

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI17/17

Podnosilac

Alfred Bobaj

**Ocena ustavnosti
rešenja Pzl. br. 182/16 Vrhovnog suda
od 30. januara 2017. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Alfred Bobaj, iz sela Koriša, opština Prizren (u daljem tekstu: podnosilac).

Osporena odluka

2. Podnosilac osporava rešenje [Pzl. br. 182/16] Vrhovnog suda od 30. januara 2017. godine, a u vezi sa rešenjem PAKR. No. 87/16 Apelacionog suda od 15 marta 2016. godine i presudom [P. br. 82/15] Osnovnog suda u Prizrenu od 05. januara 2016. godine.

Predmetna stvar

3. Podnosilac u zahtevu, konkretno, ne navodi koja prava i slobode garantovane Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu:Ustav) i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP) su mu ,navodno, povređena presudom Vrhovnog suda. Međutim, sama suština zahteva podnosioca se odnosi na pravično suđenje, a što je garantovano članom 31. Ustava (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje) kao i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLjP.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 21. februara 2017. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 20. marta 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bekima Sejdiua za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Ivan Čukalović i Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.
7. Dana 28. marta 2017. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 05. jula 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti.

Pregled činjenica

9. Dana 21. maja 2008. godine, došlo je do pokušaja razbojništva koje se završilo smrtnim ishodom.
10. Dana 29. januara 2014. godine, zbog osnovane sumnje da je podnosilac počinio krivično delo teškog ubistva iz člana 147. stav 1. pod stav 7. u vezi sa članom 23. Krivičnog zakona Kosova, Osnovno tužilaštvo u Prizrenu – Departman za teška krivična dela je podiglo optužnicu PP. br. 4/2013.

11. Tokom pretresa pred Osnovnim sudom, državni tužilac je dao predlog za pregovaranje o sporazumnom priznavanju krivice. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da su taj predlog podržali branilac optuženog kao i optuženi.
12. Dana 31. decembra 2015. godine održana je rasprava pred Osnovnim sudom o sporazumu o priznavanju krivice uz prisustvo svih stranaka u postupku, pri čemu je sporazum i službeno prihvaćen od strane Osnovnog suda.
13. Dana 05. januara 2016. godine, Osnovni sud je doneo presudu [P. br. 82/2015] kojom je podnosioca proglasio krivim za krivično delo i izrekao mu kaznu zatvora u trajanju od 17 (sedamnaest) godina, u koju se računa i vreme provedeno u pritvoru.
14. U obrazloženju presude [P. br. 82/2015], Osnovni sud je naveo: *“Prilikom merenja vrste i visine kazne, uzimajući kao osnovu preporuke date u sporazumu o priznavanju krivice, sud je uzeo u obzir sve okolnosti koje utiču na vrstu i visinu kazne u smislu članova 73 i 74 KZ, od otežavajućih okolnosti na strani optuženog (jer se radi o povratniku koji je već osuđivan za krivična dela) sud je procenio i stepen društvene opasnosti i zaštićene vrednosti, kao i olakšavajuće okolnosti ...”*
15. Podnosilac je podneo žalbu Apelacionom sudu Kosova – Departmanu za teška krivična dela (u daljem tekstu: Apelacioni sud) zbog visine kazne koja mu je određena, sa predlogom da se presuda Osnovnog suda preinači, tako da se njemu izrekne manja kazna od dogovorene sporazumom o priznanju krivice.
16. Takođe, Apelaciono tužilaštvo je podnelo odgovor na žalbu podnosioca, u kome je predložilo da se žalba odbije kao neosnovana.
17. Dana 15. marta 2016. godine, Apelacioni sud je doneo rešenje [PAKR. br. 87/16] kojim je žalbu podnosioca odbio kao nedozvoljenu, uz obrazloženje: *„U sporazumu o priznanju krivice podnetim pismeno pred sudom, između ostalog, stranke su predvidele takođe i odredbu koja je predvidela granice izricanja kazne za krivična dela za koje su optuženi priznali krivicu – razume se na osnovu sporazuma o priznanju krivice, gde su se stranke složile i za granice kazne, tako da kazna koja će da se izrekne od suda biće kazna zatvora u trajanju od 17 (sedamnaest) godina...”*
18. Podnosilac je podneo Vrhovnom sudu zahtev za vanrednim ublažavanjem kazne uz obrazloženje da: *„... nakon što je presuda dobila pravosnažni oblik, pojavile su se nove okolnosti koje nisu postojale za vreme donošenja presude, a koje bi mogle da utiču na visinu kazne...”*
19. Dana 30. januara 2017. godine, Vrhovni sud je doneo rešenje [Pzd. br. 182/2016], kojim je zahtev za vanrednim ublažavanjem kazne odbio kao neosnovan, uz obrazloženje da: *„Ovaj sud ocenjuje da okolnosti navedeni u zahtevu, što se tiče ukupnog ekonomskog stanja, mogli bi da se smatraju kao nove okolnosti koji se nisu ocenili prilikom merenja kazne. Međutim, one nisu takve prirode koje bi opravdale vanredno ublažavanje kazne, uzimajući u obzir težinu krivičnog dela i stepen krivične odgovornosti osuđenog a posebno način izvršenja krivičnog dela.”*

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva tvrdi da sudovi nisi uzeli u obzir novonastale okolnosti koje bi mogle da utiču na visinu kazne i da su one bile poznate u momentu izricanja visine zatvorske kazne.
21. Podnosilac traži od Suda: „(...) da vrati predmet na ponovno suđenje od samog početka.“

Prihvatljivost zahteva

22. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom o radu.
23. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. (Jurisdikcija i ovlašćene strane) Ustava koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

24. Sud primećuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana; zahtev je podnet u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona i podnosilac zahteva je iscrpeo sva pravna sredstva.
25. Međutim, Sud se poziva i na član 48. Zakona [Tačnost podneska], koji kaže:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

26. Sud se, dalje, poziva na pravilo 36 (1) d) i (2) b) Poslovníka o radu, koje predviđa:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sudu proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključí:

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju osnovnih prava.”

27. Sud podseća da podnosilac nije naveo koja prava su mu direktno povređena presudom Vrhovnog suda; međutim, podnosilac je u zahtevu naveo da *“sudovi nisu uzeli u obzir novonastale okolnosti koje bi mogle da utiču na visinu kazne”*, čime on pokreće pitanje garancija koje su predviđene članom 31. Ustava i članom 6. EKLjP.
28. Sud navodi da se u skladu sa članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava *„osnovna prava i slobode zagarantovane ovim ustavom tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava.“*
29. U tom smislu, Sud navodi da je Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP) utvrdio *„da je uloga redovnih sudova da tumače i premenjuju pravila procesno- materijalnog prava (vidi: mutatis mutandis, García Ruiz protiv Španije [VV], br. 30544/96, paragraf 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLjP] 1999-I).“*
30. Sud, takođe, ponavlja da je potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja u punoj nadležnosti redovnih sudova i da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima i stoga, ne može da deluje kao sud *“četvrte instance”*(vidi: ESLjP, slučaj *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, od 16. septembra 1996. godine, paragraf 65; vidi takođe: *mutatis mutandis* Ustavni sud: slučaj KI86/11, podnosilac zahteva: *Milaim Berisha*, od 5. aprila 2012. godine).
31. S tim u vezi, Sud navodi da će se u postupku utvrđivanja osnovanosti žalbenih navoda podnosioca pridržavati principa koji su utvrđeni praksom ESLjP po kojoj se *“pravičnost postupka ocenjuje na osnovu postupka kao celine (ESLjP, Barbera, Messeque i Jabardo protiv Španije, presuda od 6. decembra 1988. godine, serija A, broj 146, stav 68).“*
32. Shodno tome, u konkretnom slučaju Sud primećuje da je Specijalno tužilaštvo predložilo podnosiocu sporazum o priznanju krivice za krivično delo za koje je on osumnjičen da ga je počinio, na što su on i njegov branilac pristali, a što je Sud zaključio na osnovu uvida u spise predmeta.
33. Dalje, Sud primećuje da su sve stranke u postupku bile upoznate sa samom sadržinom sporazuma o priznanju krivice, kao i sa ograničenjima i uslovima koji jedan takav sporazum sa sobom nosi.
34. Takođe, Sud zapaža da su sve stranke u postupku imale mogućnost da pregovaraju o uslovima, modalitetu kao i o visine propisane kazne, sa kojom su se, shodno spisima predmeta, one u sporazumu saglasile. Takođe, stranke su mogle svojevotjno da odustanu od potpisivanja jednog takvog sporazuma ukoliko se nisu saglašavale sa uslovima predviđanim u njemu.
35. Sud, dalje, primećuje da je takav sporazum postignut u pismenoj formi predložen prvostepenom sudu, koji je onda delovao shodno odredbama člana 233. stav 18 ZKPK-a, gde je odredio *„da je u konkretnom slučaju podnosilac razumeo prirodu i posledice priznavanja krivice, da je priznavanje krivice izvršeno dobrovoljno i to nakon dovoljnih konsultacija sa svojim braniocem.“*

36. Sud, dalje, primećuje da je podnosilac nezadovoljan visinom određene kazne sa kojom se, shodno sporazumu o priznanju krivice, dobrovoljno saglasio pokrenuo pred Apelacionim, a kasnije i Vrhovnim sudom navode o postojanju "novonastalih okolnosti koje bi mogle da utiču na visinu izrečene kazne".
37. Upravo te tvrdnje su bile predmet kojima su se bavili Apelacioni i Vrhovni sud, pri čemu su i zaključili da "...novonastale okolnosti nisu takve prirode koje bi opravdale vanredno ublažavanje kazne..."
38. Sud navodi da je van njegove nadležnosti da procenjuje kvalitet zaključaka redovnih sudova u pogledu ocene dokaza i interpretacije zakona, ukoliko se oni ne čine očigledno proizvoljnim. Sud je već ocenio da su redovni sudovi okončali obiman i sveobuhvatan dokazni postupak u kojem su dokazi predstavljeni od strane odbrane i tužilaštva izvedeni, kao i da je određena kazna podnosiocu proizašla iz sporazuma o priznanju krivice.
39. Pored toga, Sud ponavlja da je zadatak Suda da oceni da li su relevantni sudski postupci na bilo koji način bili proizvoljni i nepravični (vidi: *mutatis mutandis*, ESLjP, slučajevi: *Shub protiv Litvanije*, odluka o prihvatljivosti predstavke od 30. juna 2009. godine, stav 16; *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 66. decembra 1992. godine, stav 34; *Barbera i Messeque Jabardo protiv Španije*, presuda od 6. decembra 1988. godine, stav 68).
40. U tom smislu, Sud smatra da ništa u slučaju predstavljenom od strane podnosioca zahteva ne ukazuje da su postupci pred redovnim sudovima bili nepravični ili proizvoljni da bi Ustavni sud bio uveren da je srž prava na pravično i nepristrasno suđenje bila povređena ili da su podnosiocu zahteva uskraćene bilo kakve procesne garancije, što bi dovelo do povrede tog prava prema članu 31. Ustava ili stavu 1 člana 6 EKLjP.
41. Sud smatra da je obaveza podnosioca zahteva da potkrepi svoje ustavne tvrdnje i podnese *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu prava garantovana Ustavom i EKLjP. Ta ocena je u skladu sa nadležnošću Suda (vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI19/14 i KI21/14, podnosioci zahteva: *Tafil Qorri i Mehdi Syla*, od 5. decembra 2013. godine).
42. Kao rezime, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio svoje tvrdnje niti je podneo bilo koji *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu prava garantovanih Ustavom i EKLjP.
43. Dakle, zahtev podnosioca je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) d) i (2) b) Poslovnika o radu.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa članom 47 Zakona i pravilima 36 (1) d) i (2) b) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 5. jula 2017. godine jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Bekim Sejdiu

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi